

WAARIN GELOOF JIJ?

Thema's	Recht om iemand te zijn, recht op een eigen geloof
Tijdsduur	100 minuten
Leeftijd	10 – 18 jaar
Groepsgrootte	5 – 25 deelnemers
Soort activiteit	Klasgesprek, creatieve verwerkingsopdracht
Samenvatting	De deelnemers ontdekken wat symbolen en waarden zijn. Ze geven hun eigen waarden vorm aan de hand van een zelfontworpen symbool.
Doelstellingen	De deelnemers maken kennis met symbolen en hun betekenis. De deelnemers denken na over waarden die ze zelf belangrijk vinden. De deelnemers geven deze waarde(n) weer in de vorm van een symbool. De deelnemers verkennen de link tussen symbolen, onderliggende waarden en het recht op eigen geloof en cultuur. De deelnemers leren respect opbrengen voor de symbolen, het geloof en de cultuur van anderen.
Voorbereiding	(zie materiaal)
Materiaal	Overzicht symbolen (zie bijlagen: 'Enkele niet-religieuze symbolen' en 'Enkele religieuze symbolen'). 'Schrinkelpapier' (Krimpie Dinkie), te koop in hobbywinkels. Stiften, scharen. Een (keuken)oven. Touwtjes als halsketting voor de zelfgemaakte symbolen. Kinderrechtentekening 'Recht op een eigen geloof en cultuur'
	Voor achtergrondinfo: Toelichting bij het kinderrechtenverdrag 'Kinderrechten in kindertaal'

Instructies

Stap 1: Wat zijn symbolen?

- Vraag aan de leerlingen of ze weten wat een symbool is en of ze een voorbeeld van een symbool kunnen geven.
- Toon enkele symbolen één voor één klassikaal (zie de bijgevoegde lijst). Laat de leerlingen raden over welk symbool het gaat en wat de onderliggende betekenis van dit symbool is.
- Nadat ze geraden hebben, licht je de juiste betekenis toe en geef je zo nodig nog extra uitleg over symbolen: "Een symbool is een teken, waar mensen een bepaalde betekenis aan geven. Een symbool kan een bepaalde waarde voorstellen. In ons dagelijks leven komen symbolen op allerlei plaatsen terug. Ze bepalen ons straatbeeld met vlaggen, handelsmerken, logo's en reclameborden. In het verkeer komen we talloze afbeeldingen tegen die ons vertellen wat we wel of niet mogen doen of die ons waarschuwen voor gevaarlijke situaties. Er bestaan

verschillende soorten symbolen. Verenigingen, politieke partijen, bedrijven... allemaal willen ze herkenbaar zijn via een logo. Godsdiensten van over de hele wereld maken gebruik van symbolen. Gelovigen hechten bepaalde waarden aan de symbolen die eigen zijn aan hun geloof, zoals een kruis, een gekleurde stip op het voorhoofd... Zo 'n symbool kan ook heel persoonlijk zijn."

- Vraag aan de leerlingen of ze nog andere symbolen kennen.
- Gebruik ook het symbool van de school en/of de stad, gemeente...

Stap 2: Groepsgesprek over waarden

- Vraag aan de leerlingen of ze weten wat waarden zijn. Geef hierover kort uitleg.
- Laat de leerlingen voorbeelden geven van waarden. Schrijf deze waarden op het bord. Vraag of er ook slechte waarden bestaan.
- Je toont de tekening 'Recht op eigen geloof en cultuur'. Vraag de leerlingen waarom deze tekening bij dit recht past. Welke details (symbolen) herkennen ze? Wat betekent dit recht volgens hen? Geef verdere toelichting bij de betekenis van dit recht.
- Je maakt duidelijk dat je mag geloven in wat je zelf wil of belangrijk vindt, dat je daar recht op hebt, ook al ben je een kind. Dit betekent ook dat je respect moet hebben voor anderen die misschien andere dingen geloven dan jijzelf. Je recht op een eigen geloof heeft namelijk ook grenzen: je mag niet in naam van je geloof de rechten van anderen schenden.
- Vraag de leerlingen welke waarden zij persoonlijk belangrijk vinden, in welke waarden zij geloven. Ze kunnen op het bord kijken voor inspiratie. Je kan enkele voorbeelden geven van waarden die je zelf belangrijk vindt.

Stap 3: Eigen waarden vormgeven in een symbool

- Laat de deelnemers vrij één of enkele waarden kiezen die zij het belangrijkste vinden. Deze waarde(n) moeten ze proberen vorm te geven in een origineel symbool, een symbool dat nog niet bestaat, en dat voor hen persoonlijk de betekenis van die belangrijke waarde(n) uitdrukt. Laat de deelnemers brainstormen over allerlei mogelijkheden. Bijvoorbeeld: rood is voor mij de kleur van enthousiasme, geel mij respect enz. Een vierkant betekent voor mij kracht, een smiley betekent vriendschap, een bloem betekent zuiverheid...
- Laat de deelnemers een ontwerp van hun symbool tekenen. Stimuleer hen om te experimenteren met vormen, figuren, kleuren, cijfers, letters, lijnen...
- De deelnemers die tevreden zijn met hun ontwerp krijgen een stuk 'schrinkelpapier' of 'krimpie dinkie'. Hierop kunnen ze met kleur stiften hun symbool tekenen, inkleuren en in de gewenste vorm uitknippen. Met een perforator knippen ze aan de bovenkant een gaatje, want daar moet later het touwtje door.
- Wanneer de symbolen klaar zijn leg je de figuurtjes volgens de gebruiksaanwijzing van het materiaal in een hete (keuken)oven. Deze worden dan x maal kleiner, dikker en tegelijk hard.
- Wanneer de symbolen uit de oven gehaald en daarna afgekoeld zijn, mogen de deelnemers ze aan een touwtje bevestigen en ze om hun hals hangen.

Stap 4: Bespreking

- Laat de leerlingen in een kring zitten. Om beurten tonen ze hun symbool en vertellen over de betekenis en de waarden die ze eraan gegeven hebben. Je kan de anderen ook eerst laten raden welke betekenis erachter zit. Bevraag hen wat ze vinden van de symbolen van hun klasgenoten.
- Verwijs nogmaals naar het recht op eigen geloof en zeg hen dat ze best trots mogen zijn op hun eigen symbool en dat ze mogen uitkomen voor die waarden die zij zelf belangrijk vinden.
- Vraag hen om respect te tonen voor de symbolen van de anderen.
- Vraag of de leerlingen mensen kennen die trots zijn op een symbool en hiermee naar buiten komen (kruisje rond de nek, vlaggetje van de Chiro aan de fiets, hoofddoek,...). Vraag wat de leerlingen ervan vinden dat sommige mensen openlijk met het symbool van hun geloof of overtuiging rondlopen.

Varianten

- Symbolenjacht. Laat de leerlingen op zoek gaan naar symbolen in de eigen omgeving en de betekenis erachter zoeken. Maak een wandeling door een dorps- of stadscentrum. Laat ze symbolen fotograferen of tekenen om achteraf te bespreken en zo nodig de betekenissen op te zoeken.
- Je kan het schrinkpapier vervangen door andere materialen zoals klei, papiermaché, gips... De voorwerpen die zo worden gemaakt kunnen nadien met goudverf bespoten worden. Dit kan mooie effecten opleveren.
- Je laat de deelnemers met hun symbool poseren voor een foto. Je kan ze hiervoor zelf een symbolische locatie en een bepaalde houding laten kiezen. De foto's kan je, al dan niet ingekaderd, in de kinderrechtenhoek ophangen, op de bank laten zetten, in een tentoonstelling verwerken ...

Bijlagen

Enkele niet-religieuze symbolen

	<p>3 PUNTJES SYMBOOL Dit symbool komt veel voor bij zeelieden.</p> <p>Waarden: geloof, hoop en liefde.</p>
	<p>SYMBOOL VAN SCOUTING INTERNATIONAL</p> <p>Waarden: engagement, dienst, medebeheer, ploegwerk en zelfwerkzaamheid.</p> <p>De lelie: het teken van vrede en reinheid. De twee sterren: twee ogen van de welp die zijn ogen geopend heeft voor hij verkenner werd. Cirkel van touw vastgeknoopt met een platte knoop: om de kracht en saamhorigheid van de wereldorganisatie te symboliseren. Wit: eerlijkheid en onbevagenheid. Paars: leiderschap en het helpen van anderen.</p>
	<p>SYMBOOL VAN CHIROJEUGD VLAANDEREN</p> <p>Waarden: Graag zien, rechtvaardigheid en innerlijkheid.</p> <p>De cirkel verwijst naar de Chiro als beweging, maar die openstaat voor de omgeving en de wereld (de opening in de cirkel). Wit: omdat het logo zo sterker staat en meer opvalt. Rood: omdat het één van de bewegingskleuren is, minder 'hard' dan zwart, krachtiger dan beige en dynamischer dan blauw. Speels vlak: dit spreekt voor zich!</p>
	<p>DE OLYMPISCHE VLAG</p> <p>Waarden: Deelnemen is belangrijker dan winnen. Vrede en verbondenheid tussen alle landen.</p> <p>De verstrengelde ringen: de verbondenheid tussen alle werelddelen en de ontmoeting van sporters uit alle landen. De vijf kleuren: minstens één van deze kleuren komt voor in de vlaggen van alle landen op de wereld.</p>

Enkele religieuze symbolen

	<p>HET KRUIS VAN DE CHRISTENEN</p> <p>Waarden: naastenliefde.</p> <p>Het christendom is een godsdienst, gebaseerd op het leven van Jezus zoals beschreven in het Nieuwe Testament, het tweede gedeelte van de Bijbel.</p>
	<p>DE DAVIDSTER VAN DE JODEN</p> <p>Waarden: rechtvaardigheid.</p> <p>Het jodendom is de religie van het Joodse volk beschreven in de Thora.</p>
	<p>HET OHM-TEKEN VAN DE HINDOES</p> <p>Waarden: reïncarnatie.</p> <p>Hindoeïsme is de verzamelnaam die vanaf de 19e eeuw wordt gegeven aan diverse godsdiensten van Indiase oorsprong.</p>
	<p>HET MAAN-STER-SYMBOL VAN DE ISLAMIETEN</p> <p>Waarden: onderwerping aan de wil van God.</p> <p>De islam is een godsdienst beschreven door de profeet Mohammed in de Koran.</p>
	<p>HET DHARMAWIEL VAN DE BOEDDHISTEN</p> <p>Waarden: vrijgevigheid, wijsheid, moraliteit, oprechtheid...</p> <p>Het boeddhisme is een wereldreligie. Het is een filosofisch-religieuze stroming die werd gesticht door Gautama Boeddha.</p>
	<p>SHINTO (JAPAN)</p> <p>Waarden: respect voor de natuur.</p> <p>Shinto is de oorspronkelijke religie van Japan.</p>

